

LIETUVIŲ
KALBOS
INSTITUTAS

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS

Simas Karaliūnas

BALTŲ

PRAEITIS ISTORINIUOSE
ŠALTINIUOSE II

VILNIUS 2005

Turinys

Ketvirtoji dalis

TACITO AESTIORUM GENTES

1. Aisčių etninio tapatumo ir vardo kilmės problema * 11

1. 1. Diskusija dėl aisčių etninio priklausymo: baltai, germanai ar finai. Nuomonių apžvalga * 11

1. 2. Aisčių vardas ir jo kilmės problema. Kitiška hipotezių apžvalga * 26

2. Istorinių šaltinių duomenys apie aisčių gentis * 36

2. 1. Tacito *Aestii* * 36

2. 1. 1. Aisčių dievų motina * 45

2. 1. 2. Gintaro pavadinimai * 54

2. 2. Viduramžių šaltinių duomenys apie aisčių gentis * 79

2. 2. 1. Tautų kraustymosi meto šaltiniai * 79

2. 2. 2. Ankstyvųjų viduramžių šaltiniai * 87

2. 2. 2. 1. Frankų šaltiniai. Karolio Didžiojo biografas Einhardas * 87

2. 2. 2. 2. Anglosaksų šaltiniai * 88

2. 2. 2. 2. a. Orosijaus vertimas ir Wulfstano

kelionės pranešimas * 88

2. 2. 2. a. 1. *Ilfing, Truso* ir *Witland* * 103

2. 2. 2. 2. b. *Widsith's* * 113

2. 2. 3. Vėlyvųjų viduramžių šaltiniai * 122

2. 2. 3. 1. Adomas Bremenietis * 122

2. 2. 3. 2. Senovės skandinavų šaltiniai * 124

2. 2. 3. 2. a. Sagų asmenvardžiai * 131

3. Aisčių etninė tapatybė ir vardo kilmė * 138

3. 1. Pr. *Sembi* : s. angl. *Éste* * 145

3. 2. Estų *maarahvas* : s. skand. *Eistr* * 159

3. 3. Suomų *Häme* : švedų *Tavastland* * 161

4. Aismarių klausimas * 180

Penktoji dalis

PTOLEMAJO EUROPOS

SARMATIJA

1. Ptolemajo hidronimai * 193

2. Ptolemajo etnonimai * 219

2. 1. Pirmosios istorinių šaltinių žinios apie baltų gentis * 219

- 2. 1. 1. Sulōnes
(Σούλωνες) * 226
- 2. 1. 2. Stavanoi
(Σταυανοί) * 241
- 2. 1. 3. Igylliōnes
(Ίγυλλιώνες) * 247
- 2. 1. 4. Veltai
(Ουέλται) * 249
- 2. 1. 5. Os(s)iai
(Ὅ[σ]σιοι) * 280
- 2. 1. 6. Karvōnes
(Κάρβωνες) * 286
- 2. 1. 7. Kareōtai
(Καρεῶται) * 292
- 2. 1. 8. Saloi
(Σάλοι) * 294

Šeštoji dalis

VENETAI IR „VENETIŠKOJI
LIETUVOS PRADŽIA“

- 1. Problema * 321
- 2. *Chronicon Livoniae* vėndų klausimas
* 325
- 3. Baltų, venetų ir ilyrų kalbų santykiai
* 331
- 4. Senoji Europos hidronimija ir baltų
kalbos * 350
- 5. Venetų etninė tapatybė ir jų vardo
kilmė * 370
- 6. Hidronimai bei toponimai tarp
Oderio ir Elbės ir jų baltiškos kilmės
problema * 414
- Summary* * 449